

FOLKLOR KAK ISKUSTVO SLOVA, Hudožestvennye sredstva russkogo narodnog poetičeskog tvorčestva, vypusk 3, pod redakcijej professora N. I. KRAVCOVA, izdatel'stvo Moskovskogo univerziteta, Moskva 1975, 166 str.

I u ovom svesku zbornika **Folklor kao umjetnost riječi** autori se bave pitanjima sadržaja i forme, stilskih i pjesničkih osobitosti. U sva tri zbornika, u 26 radova, osnovno je nastojanje da se folklor predoči kao umjetnost riječi. U prvom su svesku autori govorili o jedinstvu idojno-estetske zamisli kojoj se podređuju sva izražajna sredstva. U tu svrhu analizirana su djela: bajka o carevni i žabi, epska pjesma (bilina) o Ilji Muromcu i Slavuju razbojniku, lirski pjesma: **Puhni, puhni, vjetriću, tomnička balada: Pjevaj mi, pjevaj, mala ševo i skaz o braći Vengerovima**. (Taj je svezak opširnije prikazala M. Bošković-Stulli u »Narodnoj umjetnosti«, knjiga V—VI, 1967/68).

U drugom svesku govori se o umjetnosti psihološkog slikanja u ruskoj narodnoj poeziji (N. I. Kravcov), umjetnosti psihološkog slikanja u basnama (V. P. Anikin), opisima doživljaja junaka u ruskoj narodnoj bajci (P. G. Bogatyrev), slikanju unutarnjeg života čovjeka u ruskoj socijalnoj priči (N. I. Savuškina), umjetničkom ocrtavanju unutarnjeg čovjekova svijeta u junačkim pjesmama (bilinama) (F. M. Selivanov), psihološkim opisima u ruskim historijskim pjesmama (A. V. Kulagina), tumačenju doživljaja junaka u poskočicama (L. A. Astafjeva—Skalbergs) i opisima unutarnjeg čovjekova svijeta u suvremenoj narodnoj ruskoj pjesmi (V. M. Potjavin).

Tri svezak posvećen je izučavanju stilskih i pjesničkih osobitosti u ruskom folkloru. U svim člancima raspravlja se o općim pitanjima: o osobitostima umjetničkih sredstava određene vrste, formama i idejno-estetskim funkcijama, kompoziciji i sadržaju, oblikovanju lika čovjeka i emocionalnom tonu djela. Izučavajući mjesto i ulogu hiperbole u junačkom epu (bilinama), F. M. Selivanov, između ostalog, kaže da se hiperbola u junačkom epu javlja rela-

tivno kasno. U članku **Hiperbola u bajkama** V. P. Anikin, analizirajući bajku o morskom caru i Vasilisi premudroj, izvlači deset zaključaka koji vrijede za cijelu vrstu. Članak N. I. Savuškina **Hiperbolizacija u socijalnesatiiričnim pričama** utvrđuje njenu povezanost s drugim umjetničkim izrazima (npr. s poredbom) i ukazuje na slične tipove u narodnim dramama, bilinama i zagonetkama. Proučavajući stanje, karakter i funkciju poredbe u lirskim (ljubavnim i porodičnim) pjesmama, N. I. Kravcov, između ostalog, zaključuje i to da su poredbe neophodno slikovito izražajno sredstvo u tom tipu pjesama, ali da ipak ne zauzimaju takvo mjesto kao psihološki paralelizmi i simboli.

Govoreći o antitezi u bajkama, N. M. Vedernikova zaključuje da zajedno s drugim pjesničkim sredstvima antiteza u bajkama služi stvaranju umjetničkog jedinstva djela. Razmatrajući antitezu u baladama, A. V. Kulagina zaključuje da kao što se u bilini idejni cilj realizira u patriotskom aspektu, a u priči u iznošenju moralne ocjene dobra, u baladi je moralna ocjena zla upravo povezana s tragičnom antitezom. Zaključak je članka **Antiteza u poslovicama** L. A. Morozove da je antiteza u poslovicama jedan od najupotrebljavnijih kompozicijskih i stilističkih načina i da pridonosi najjasnijem izražavanju realnih životnih kontrasta. U svom drugom članku F. M. Selivanov obrađuje poredbu u junačkim narodnim pjesmama (bilinama). Izučavajući poredbu u svadbenim tužaljka, J. G. Kruglov kaže da ona prema svom poetskom smislu odgovara prirodi tužaljke i da ima neke prednosti pred metaforom i simbolom. Govoreći o poredbi u poskočicama, L. A. Astafjeva utvrđuje da je za razliku od tradicionalnih lirskih pjesama poskočicama svojstvena individualizacija lika, što se izražava ocrtavanjem portreta, karaktera i psihologije. U zadnjem članku **Antiteza u pjesmama uz kolo** E. I. Jacunok preko usporedbe s drugim lirskim pjesmama zaključuje da antiteza u pjesmama uz kolo ima svoje posebnosti. Izučavanje tih problema omogućava da se odrede opće crte, a i posebnosti pojedinih vrsta. Smatrajući vrlo važnim obradu umjetničkih sredstava, ruski su folkloristi postavili pred sebe određene zadatke koje uspješno ostvaruju.